

DIVISION NO 27
A-110

IJ3AAK

SYBA
Geog III

11/4/10
MARKS :50

TIME : 2 hrs

- N.B. :**
1. Question No. 1, 2 & 3 are compulsory.
 2. Attempt any TWO questions from the rest.
 3. Figures to the right indicate full marks.
 4. Draw maps and diagrams wherever necessary.

23

23

- Q.1 a. On the outline map of India mark and name the following. (5)**
- i. A centre of iron and steel industry in India.
 - ii. Eastern industrial belt.
 - iii. West Indian state where tourism is more developed.
 - iv. A port on east coast of India
 - v. Commercial capital of India
- b. On the outline map of Maharashtra mark and name the following. (5)**
- i. River in South Konkan
 - ii. Coal producing region
 - iii. Sugarcane growing region
 - iv. Oil producing region
 - v. Tribal district in north Maharashtra
- Q.2 Write short notes on [Any TWO] (10)**
- i. 1991 new industrial policy
 - ii. Problems of Mumbai Metropolitan Region
 - iii. Indian role in SAARC
 - iv. Classification of Industries
 - v. Forest resources of Maharashtra
- Q.3 Give reasons: [Any TWO] (10)**
- i. State of Maharashtra has emerged as a leading producer of Sugar in the country.
 - ii. Industries are indicator of economic development.
 - iii. In migration in Mumbai continuously increasing.
 - iv. Iron and steel industry is raw material oriented.
 - v. Jute mills are concentrated in Hooghly basin.
- Q.4 What are the major industrial regions of India? Explain any two industrial regions in detail. (10)**
- Q.5 Discuss the composition and direction of foreign trade in India. (10)**
- Q.6 Explain the importance of Maharashtra in Indian economy. (10)**
- Q.7 Discuss the factors responsible for uneven development of Konkan region. (10)**

वेळ : २ तास

गुण : ५०

- सूचना :**
१. प्रश्न क्र. १, २ व ३ आवश्यक सोडवा.
 २. उर्वरितपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
 ३. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 ४. आवश्यक तेथे नकाशे व आकृत्या काढा.

४. भारताच्या पूर्व किनारपट्टीवरील एक बंदर
 ५. भारताची आर्थिक राजधानी
- ब. महाराष्ट्राच्या नकाशा आराखडयात खालील घटक दाखवा व नावे लिहा. (५)
१. दक्षिण कोकणातील नदी
 २. कोळसा उत्पादक प्रदेश
 ३. ऊस उत्पादक प्रदेश
 ४. नैसर्गिक तेल उत्पादक प्रदेश
 ५. उत्तर महाराष्ट्रातील आदिवासी बहुल जिल्हा.
- प्र.२ टीपा लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)
१. १९९१ चे नवीन औद्योगिक धोरण
 २. मुंबई महानगर प्रदेशातील समस्या
 ३. दक्षिण आशिया संघटनेतील भारताची भूमिका
 ४. उद्योगांचे वर्गीकरण
 ५. महाराष्ट्रातील वनसंपत्ती
- प्र.३ कारणे द्या (कोणतेही दोन) (१०)
१. भारतात महाराष्ट्र राज्य साखर उत्पादनात अग्रेसर उत्पादक म्हणून पुढे आले आहे.
 २. उद्योगधंदे आर्थिक विकासाचे निर्देशक असतात.
 ३. मुंबईत स्थलांतरित लोकांचे प्रमाण सतत वाढत आहे.
 ४. लोहपोलाद उद्योग कच्च्या मालावर आधारित असतात.
 ५. तागाच्या गिरण्या हूगळी नदीच्या पात्रात केंद्रीत झाल्या आहेत.
- प्र.४ भारतातील प्रमुख औद्योगिक प्रदेश सांगा ? कोणतेही दोन औद्योगिक प्रदेश सविस्तर स्पष्ट करा. (१०)
- प्र.५ भारताच्या परकिय व्यापाराची संरचना व दिशा यांवर चर्चा करा. (१०)
- प्र.६ भारताच्या अर्थव्यवस्थेत महाराष्ट्राचे महत्व स्पष्ट करा. (१०)
- प्र.७ कोकण प्रदेशाच्या असमान विकासास कारणीभूत ठरलेल्या घटकांची चर्चा करा. (१०)
